

Zeleni poslovi – potencijal Srbije u tranziciji na cirkularnu ekonomiju
Sanja Božić, viši savetnik u Kabinetu predsednika Privredne komore Srbije
Bojan Gligić, „Eso Tron“

Napomena: Stavovi izlagača ne odražavaju obavezno stavove Nacionalne službe za zapošljavanje (NSZ). Odgovori predstavnika NSZ, jasno su naznačeni.

Koji je uticaj zelenih poslova na zaštitu životne sredine?

Zeleni poslovi se definišu kao oblik zapošljavanja koji je ključan za održivi razvoj i odgovara na globalne izazove u zaštiti životne sredine, ekonomskog razvoja i socijalne inkluzije. Zeleni poslovi smanjuju uticaj na životnu sredinu ekonomskih sektora poboljšavanjem efikasnosti energije, sirovina i vode, dekarbonizacijom ekonomije i smanjenjem emisija gasova staklene bašte, minimiziranjem ili izbegavanjem svih oblika otpada i zagađenja, zaštitom ili obnavljanjem ekosistema i prilagođavanjem na klimatske promene.

Koji su veštine potrebne za zelene poslove?

Za zelene poslove potrebne su određene „zelene“ veštine, kao preduslov da se ostvari tranzicija ka zelenoj, cirkularnoj ekonomiji. Među veštinama koje su najpotrebnije, tu su razumevanje ekoloških pitanja, relevantnog zakonodavstva i obnovljivih izvora energije.

Da li zeleni poslovi mogu pomoći u post-pandemijskom oporavku Srbije?

Ne samo u Srbiji, već i u svetu, zeleni poslovi mogu stvoriti mogućnosti za zeleni i inkluzivni ekonomski oporavak od pandemije COVID-19. Time će se značajno poboljšati otpornost ekonomija i društava u uslovima teške recesije i ubrzanih izazova u oblasti zaštite životne sredine.

Šta je isplativije za moju kompaniju, oformiti zeleno radno mesto u kompaniji ili angažovati eksternog eksperta?

Odgovor na ovo pitanje zavisi od veličine kompanije, kao i njenog trenutnog stepena „ozelenjavanja“. Za velike kompanije, korporacije i proizvodne sisteme, više je verovatno da će imati neki od zelenih poslova u svojoj sistematizaciji, dok manje poslovne jedinice mogu angažovati eksternog, „zelenog“ menadžera koji će ih voditi kroz proces tranzicije na cirkularnu ekonomiju.

Šta je Greenwashing?

Greenwashing je pojava u poslovanju u kojoj se dešava da kompanija ili organizacija troši više vremena i novca na marketing (predstavljajući svoje poslovanje ili proizvode kao ekološki prihvatljive), nego na minimiziranje svog uticaja na životnu sredinu. Radi se o marketinškom triku namenjenom zavaravanju potrošača koji radije kupuju robu i usluge brendova koji su ekološki osvešćeni, pa treba biti obazriv sa zelenim marketingom i zelenim proizvodima i umeti proceniti pravu ekološku vrednost proizvoda.

Da li ima poslodavca za osobe sa posebnim potrebama?

Zeleni poslovi vrše inkluziju i zapošljavanje svih društvenih grupa.

Danas na sajmu zapošljavanja ne postoji ni jedna pozicija za inženjere zaštite životne sredine, a imate temu zeleno zapošljavanje. Kako, kada i na koji način mislite da

povećate broj radnih mesta za prave, školovane ekologe i inženjere zaštite životne sredine? Jer zaštita od požara i zaštite na radu ne može spadati pod ekologiju i očuvanje naše sredine. Da li mislite da kompanije ozbiljno shvataju ove oblasti? I kako komentarišete to da na ovom sajmu nema ni jedna ponuda za posao koja je povezana sa zaštitom životne sredine? Hvala na odgovoru!

Nadamo se razvoju zelenih poslova u budućnosti i zato o njima i njihovoj važnosti danas počinjemo da pričamo. Da bismo imali održivu budućnost, kompanije i pojedinci će ovu oblast morati da shvate ozbiljno.

Nacionalna služba za zapošljavanje:

O slobodnim radnim mestima možete da se informišete kod savetnika za zapošljavanje u organizacionim jedinicama Nacionalne službe za zapošljavanje, u publikaciji „Poslovi“, na veb prezentaciji, oglasnim tablama Nacionalne službe za zapošljavanje i drugim portalima za traženje posla.

Da li u narednom periodu možemo da očekujemo neki vid pomoći organizacijama kroz program zapošljavanja na zelenim mestima?

Kroz dijalog sa državnim institucijama, apsolutno je neophodno boriti se za podsticaje za kompanije i organizacije koje sprovode zeleno zapošljavanje.

Gde se mogu vršiti prijave za zeleni posao?

Svaki posao može biti zeleni posao, i to isključivo ukoliko su u njemu obuhvaćena sva tri elementa – ekonomski, ekološki i socijalni. Bez ijednog od ovih elemenata, nijedan posao ne može se nazvati zelenim poslom.

Sve više govorimo o održivom razvoju i korišćenju obnovljivih izvora. Ali sve više se otvaraju i novi problemi: uništavanje reka zbog minihidroelektrana (vrlo aktuelna tema), očekivano povećanje seče šuma u budućnosti zbog prelaska sa fosilnih goriva na (drvnu) biomasu itd. Kako naći balans? Može li čovečanstvo da bude održivo, a da pritom ne promeni stil života?

Odgovor je, apsolutno – NE.

Da li je moguća zakonska regulativa koja obavezuje otvaranje zelenih radnih mesta?

Moguća je, naravno, a i veoma poželjna, kako bi se ubrzala tranzicija na cirkularnu ekonomiju.

Ima li sanse da u Srbiji zazivi Plogging?

Sve može da zazivi, ukoliko postoji svest o zaštiti životne sredine. Mislim da moramo još mnogo da radimo na svesti građana, a da je plogging jedan od vidova samostalnog angažovanja građana koji je za svaku pohvalu.